

KDV İadesi Bilmecesinde Son Perde (*)

Vergi Bülteni(*)

Bu bülten **MuhasebeTR** 'de yayınlanmıştır.
100.000'i aşkın üye sayısıyl 1 NUMARA

Bülent AK,
Yeminli Mali Müşavir
bak@konseydenetim.com.tr

Önsöz

Günlerdir çok heyecanlı günler yaşıyoruz. Neredeyse tüm ihracatçı firmalar ve bunların nakit iade taleplerini yerine getiren yeminli mali müşavirler hop oturuyor, hop kalkıyor. Mücbir sebepten yararlanan alt firmalardan satın alınan mal ve hizmetlerin gerçekliğinin karşıt inceleme yoluyla ortaya konulamayacak olması karşısında, konunun uzmanları olan değerli meslektaşlarımız günlerdir ortaya değişik çözüm önerileri getirdiler.

İnanmakta zorlanacaksınız biliyorum, öneri üretmekte zorlanan birkaç meslektaşımız ise, benim de aralarında bulunduğum bir avuç orijinal içerik üretebilen kimselerin yazılarını alıp, sanki bir tebliğden alıyormuşçasına kesip yapıştırıp, kendilerince yazı yazıp üç beş beğeni alıp tatmin oldular, ama bence hayatta en önemli olan şeylerini, saygınlıklarını kaybettiler. Onlar adına gerçekten çok üzüldüm, neyse bu sevimsiz bahsi kapatalım.

Efendim, bu heyecanlı, bol aksiyonlu ve atraksiyonlu oyunun nihayet finaline geldik. Size daha önce bahsetmemiştim sanırım, operanın benim hayatımda çok önemli bir yanı var, canlı performansları yakından takip eder, kaçırmamaya büyük özen gösteririm. Tüm opera severlerin çok iyi bildiği bir söz vardır. Operada şişman kadın sahneye çıkmadan opera asla bitmez.

Son zamanlarda adet olduğu üzere, gece geç saatlerde yatmadan önce resmi gazeteyi kontrol ettiğimde gördüm ki, şişman kadın bütün ihtişamıyla sahneye teşrif etmiş ve mücbir sebep döneminde KDV iadelerinin ne şekilde yapılacağına ilişkin tebliğ nihayet yayımlanmış.

Mücbir Sebep Döneminde Yeminli Mali Müşavirler KDV İadesi Tasdik Raporu Düzenlemeye Devam Edebilecek mi?

Yayımlanan tebliği meraklı gözlerle heyecanla inceledim. Gözlerim satır aralarında dolandı, okudum, bir daha okudum, ancak günlerdir yapılan önerilerden tek bir satır göremeyince, ne yalan söyleyeyim önce derin bir hayal kırıklığına uğradım.

Sonrasında tebliği tekrar değerlendirme sürecine, satır aralarında acaba bir şeyler var mı diye dikkatli bir şekilde incelemeye başladım. Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğine eklenen bölüm başlığının “**2. 518 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği İle İlan Edilen Mücbir Sebep Döneminde KDV İade Uygulaması**” olması çok dikkatimi çekti.

Acaba, mevzuata göre YMM Tasdik Raporuna göre yapılmakta olan KDV iadeleri rafa mı kaldırıldı? Yani diğer bir ifade şekliyle, mücbir sebep döneminde yapılacak KDV iadeleri ancak bu tebliğde açıklanan şartlarda mı yapılacaktır?

Yayımlanan tebliğde KDV İadesi YMM Tasdik Raporlarından ve karşıt inceleme süreçlerinde yaşanan sıkıntılardan bahis edilmemesi ne anlama geliyor?

Tamam, yayımlanan tebliğde KDV iadesi YMM Tasdik Raporlarından ve karşıt inceleme süreçlerinden tek kelime bile bir bahis yok. Evet, bu konuda vergi dünyamızda gündeme getirilerin önerilerden herhangi birinin zerresi görünmüyor. Ancak, dikkatlice baktığımızda ve değerlendirdiğimizde, yeni yayımlanan tebliğde mevzuatımızda yer alan KDV iadelerinin yeminli mali müşavirler tarafından düzenlenen tasdik raporlarına göre iadesini askıya alan herhangi bir düzenlemenin de bulunmadığı görülmektedir.

Hatta tam tersine, mücbir sebep döneminde KDV iade taleplerinin yerine getirilmesinde, bu **Tebliğin muhtelif bölümlerinde iade türleri itibarıyla belirlenen usul ve esasların korunduğu** ifade edilmiş.

Ayrıca, Ağustos ayının başlayacağı güne kadar yapılacak iade taleplerine (Artırımlı Teminat Uygulaması ve Ön Kontrol Raporuna dayalı iadeler hariç) istinaden KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde üretilecek “KDV İadesi Kontrol Raporu”nda yer alan sonuçlar bakımından, bu tebliğde belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda işlem tesis edileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, yayımlanan bu tebliğ uyarınca Mart, Nisan ve Mayıs 2020 dönemine ilişkin KDV İadesi YMM tasdik raporlarının düzenlenerek vergi dairesine teslim edilmesini ve bu suretle işleme konulmasını engelleyen bir husus bulunmamaktadır. Ancak, düzenlenen bu raporlarda mükellefe iade edilecek KDV’nin hesabında, bu tebliğde yer alan esasların dikkate alınarak hesaplama yapılması gereği bulunmaktadır.

Şimdi artık mücbir sebep dönemlerinde KDV iadelerine ilişkin ortaya konulan sistem nasıl işleyecek, önce ortaya koyup, sonrasında değerlendirmeye başlayalım mı?

Mücbir Sebep Kapsamında Olan Mükellefler KDV İadesi Alabilecek mi?

Mücbir sebep kapsamında olsa dahi isteyen mükelleflerimizin KDV beyannamelerini süresinde vermelerini engelleyen bir husus bulunmamaktadır. Yani mücbir sebepten yararlanan mükelleflerimiz Mart, Nisan ve Mayıs 2020 dönemlerine ilişkin Katma Değer Vergisi beyannamelerini, 518 Sıra No.lu VUK Genel Tebliğiyle kendilerine tanınan imkan çerçevesinde 27.07.2020 Pazartesi günü sonuna kadar verebileceği gibi, arzu ederlerse normal kanuni sürelerinde de verebilir.

Dikkat edilecek olursa, burada mükelleflerimizin zorda kalmaması açısından, beyanname vermeye ilişkin olan süreler uzamaktadır. Ancak, bu durum illa sürenin son gününe kadar beklenmesini gerektirmez. Mücbir sebep kapsamında olsunlar veya olmasınlar, iadesi çıkan mükellefler, KDV beyannamelerini yasal süreleri içerisinde vermek ve gerekli belgeleri vergi dairesine ibraz etmek suretiyle, KDV iadesi talebinde bulunabilir.

KDV İadesi Risk Analiz (KDVİRA) Sistemi Nedir? Nasıl Çalışır? Ne İşe Yarar?

KDV İadesi Risk Analiz (KDVİRA) Sistemi, Ocak/2010 vergilendirme döneminden başlamak üzere işlerliğe kavuşturulmuş bir uygulamadır. İleriki bölümlerde anlatılacak tebliğle yapılan düzenlemenin anlaşılması açısından, KDVİRA Sisteminin Vergi İdaresi tarafından ne şekilde kullanıldığına ilişkin açıklamalarda bulunmak yerinde olacaktır.

Mükellefler katma değer vergisi iadesi hakkı doğuran işlemlerde, iade ve mahsup taleplerine ilişkin indirim ve yüklenim listelerini, İnternet Vergi Dairesi üzerinden vergi dairelerine göndermektedir. Bu listeler esas alınarak vergi dairelerince eskiden manuel olarak yapılan ve oldukça uzun zaman alan kontrol ve analizlerin tamamına yakını, iade listelerinin büyüklüğüne bakılmaksızın, bu sistem tarafından artık otomatik olarak yapıp, iade talebini sonuçlandıracak olan vergi dairesine rapor edilmesini sağlamaktadır.

Ayrıca, 2017 yılı içerisinde iadeye esas teşkil eden çok sayıda liste elektronik ortama taşınmış olup, KDVİRA Sistemine yeni kontrol segmentleri eklenmiştir. Bu çerçevede, yapılacak iadenin türüne ve şekline göre, sistem bir kontrol raporu oluşturularak, iade talebinin gerçekleştirilmesine engel olan hususları ortaya koymaktadır.

Yeri gelmişken şunu ilave etmekte fayda var. Mükelleflerin KDV iadesi talepleri sonrasında sistem tarafından kısa bir süre içerisinde oluşturulan kontrol raporlarını yine sistem üzerinden görmeleri imkân dâhilindedir. Dolayısıyla, mükelleflerin illa kendilerine “**Eksiklik Yazısı**” gelmesini beklemelerine de gerek bulunmamaktadır. Kontrol raporlarına göre beklemeksizin cevap yazıları yazılıp, süreç hızlandırabilir.

Diğer taraftan, KDVİRA sisteminin tespit ettiği bu türden olumsuzluklar mükelleflere bir yazı ile bildirilmektedir. Bu yazının tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde eksiklikleri ve/veya olumsuzlukları gideren mükelleflerin mahsup talepleri mahsup dilekçesinin vergi dairesine verildiği tarih itibarıyla yerine getirilmekte ve borçlar için gecikme zammı uygulanmamaktadır.

Ancak, eksiklikleri ve/veya olumsuzlukları 30 günlük ek süreden sonra gideren mükelleflerin mahsup talepleri ise eksikliklerin ve/veya olumsuzlukların giderildiği tarih itibarıyla yerine getirilmekte ve borcun vadesinden mahsup tarihine kadar geçen süre için gecikme zammı uygulanmaktadır.

Mart, Nisan ve Mayıs 2020 Dönemlerine İlişkin İadelerde Ortaya Çıkan Sorunlar Nelerdir?

Mücbir Sebep kapsamındaki mükelleflerin **Mart, Nisan ve Mayıs 2020 dönemlerine ilişkin Katma Değer Vergisi Beyannamelerinin verilme süresi 27 Temmuz 2020 Pazartesi günü sonuna kadar uzatılmıştır.**

Aynı dönemlere ilişkin verilmesi gereken “**Form Ba-Bs**” bildirimlerinin verilme ve bu dönemlerde oluşturulması ve imzalanması gereken **e-Defterlerin oluşturulma ve imzalanma** ile aynı sürede Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi İşlem Sistemine yüklenmesi gereken “**Elektronik Defter Beratları**”nın yüklenme süreleri de **27 Temmuz 2020 günü sonuna kadar uzatılmıştır.**

Koronavirüs salgınından doğrudan etkilenen ve ana faaliyet alanı itibarıyla; alışveriş merkezleri dâhil perakende, sağlık hizmetleri, mobilya imalatı, demir çelik ve metal sanayi, madencilik ve taş ocaklığı, bina inşaat hizmetleri, endüstriyel mutfak imalatı, otomotiv imalatı ve ticareti ile otomotiv sanayi için parça ve aksesuar imalatı, araç kiralama, depolama faaliyetleri dâhil lojistik ve ulaşım, sinema ve tiyatro gibi sanatsal hizmetler, matbaacılık dahil kitap, gazete, dergi ve benzeri basılı ürünlerin yayıncılık faaliyetleri, tur operatörleri ve seyahat acenteleri dahil konaklama faaliyetleri, lokanta, kıraathane dahil yiyecek ve içecek hizmetleri, tekstil ve konfeksiyon imalatı ve ticareti ile halkla ilişkiler dahil etkinlik ve organizasyon hizmetleri sektörlerinde faaliyette bulunan mükellefler ile İçişleri Bakanlığınca geçici süreliğine faaliyetlerine ara verilmesine karar verilen sektörlerde faaliyette bulunan mükelleflerin, 01.04.2020 ila 30.06.2020 (bu tarihler dâhil) tarihleri arasında mücbir sebep halinde olduğu kabul edilmesi uygun bulunmuştur.

Buna göre, KDV iadesi talep edecek mükelleflerin etkilenme düzeyi, mücbir sebeplerden yararlanan mükelleflerden satın alınan mal ve hizmetlerinin yoğunluğuna bağlı olarak değişecektir.

Örneğin, bisküvi imal ederek, hem iç piyasa satışları olan, hem de geniş çapta ihracatı olan bir firmanın KDV iadesi talebinde bulunması halinde, bu firma çok fazla etkilenmeyecektir. Firma imalat sürecinde esas itibarıyla hammadde olarak un, yağ, şeker, süt ve süt ürünleri, su, kabartıcılar ve aroma maddeleri kullandığından, bunların temin edildiği mükelleflerin de mücbir sebeplerden yararlanması söz konusu olmadığından, örneğimizdeki firmanın KDV iade sürecinde çok fazla sorunla karşılaşmasını beklemiyoruz.

Mücbir sebep kapsamında bulunan sektörlerden yoğunluklu olarak hammadde ve malzeme temin eden ihracatçı firmalarımızda ise, KDVİRA sistemi tarafından üretilen “**Kontrol Raporları**”nda “**GEKo6. Alt Mükelleflerin Fatura Beyan Tutarlılığı Kontrolü**” segmenti çalışacak ve çok sayıda uyumsuzluk görünecektir.

Örneğin, tekstil ve konfeksiyon imalatı sektörleri mücbir sebep kapsamında olduğundan, bu imalatçılardan mal satın almak suretiyle ihracat yapan firmaların KDV iadesi talebinde bulunması durumunda, yukarıda belirtildiği üzere, Alt Mükelleflerin Fatura Beyan Tutarlılığı Kontrolü segmenti çalışacak ve uyumsuzluk görünecektir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından, 8 Mayıs 2020 Cuma günü 31121 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair 32 Seri No.lu Tebliğiyle; Hazineye henüz intikal etmemiş olan katma değer vergisinin, mevzuatı gereği söz konusu vergileri yüklenerek, indirim yoluyla gideremediği için iade yoluyla almaya hakları bulunanlara, iadenin ne şekilde gerçekleştirildiğine bağlı olarak, değişik teminat oranlarına bağlamak suretiyle soruna çözüm getirmiş bulunmaktadır.

Hazır mıyız? Sahneyi artık şişman kadına bırakalım mı? Bakalım bize nasıl bir gösteri sergileyecek? Sizi daha fazla merakta bırakmayayım.

Mahsuben İadeler Ne Şekilde Gerçekleştirilecek?

Mahsuben iade talepleri, KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde üretilen kontrol raporunda ve vergi dairesince yapılan kontroller sonucunda, olumsuzluk bulunmadığı tespit edilen tutarlar bakımından mahsuben iade talebi genel esaslara göre yerine getirilecektir.

KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde üretilen kontrol raporunda, alım yapılan mükelleflerin (alt mükellefler dahil) mücbir sebep nedeniyle KDV beyannamesi vermemesi ve/veya Ba-Bs bildiriminde bulunmamasından kaynaklandığı tespit edilen olumsuzluklara isabet eden kısmın mahsuben iadesi;

- ✚ **HİS sertifikası sahibi** mükelleflerin iade taleplerinde, bu tutarın **%12,5**'i oranında,
- ✚ **İTUS sertifikası sahibi** mükelleflerin iade taleplerinde, bu tutarın **%25**'i oranında,
- ✚ HİS ve İTUS sertifikası sahibi olmayan mükelleflerin **YMM raporu, vergi inceleme raporu veya teminat aranmayan** iade taleplerinde **% 50**'si oranında,
- ✚ HİS ve İTUS sertifikası sahibi olmayan mükelleflerin **YMM raporu, vergi inceleme raporu veya teminat aranan** iade taleplerinde ise bu tutarın **%120**'si oranında,

Teminat verilmesi halinde yerine getirilecektir.

KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde üretilen kontrol raporunda ve vergi dairesince yapılan kontroller sonucunda, yukarıda belirtilen sebep dışındaki, tespit edilen olumsuzluklara isabet eden mahsup talebi genel hükümler çerçevesinde değerlendirilecektir.

Hemen araya girip belirtelim, aşağıdaki örnekler tamamıyla, yayımlanan tebliğden alınmıştır, bakanlık ile aramızda bir telif hakkı sorunu yaşamak istemeyiz.

Örneğin; HİS ve İTUS sertifikası bulunmayan (A) Ltd. Şti., Nisan/2020 dönemindeki ihracat teslimleri nedeniyle 26/5/2020 tarihinde verdiği KDV beyannamesinde 250.000 TL tutarında iade beyan etmiştir. (A) Ltd. Şti., standart iade talep dilekçesi ile 250.000 TL iade tutarının vergi borçlarına mahsubunu talep etmiş ve iade taleplerinde aranan belgeleri elektronik ortamda göndermiştir. KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama ve vergi dairesince yapılan kontroller sonucunda iadesi talep edilen tutarın 120.000 TL'lik kısmı için olumsuzluk tespit edilmemiş, 130.000 TL'lik kısmı için olumsuzluk tespit edilmiştir. Bu 130.000 TL'nin 100.000 TL'lik kısmı mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerin ilgili dönem KDV beyannamesini vermemiş olmasından kaynaklı olup, 30.000 TL'lik kısmı ise mücbir sebep kapsamında bulunmayan mükelleflerden (veya mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden mücbir sebep kapsamında olmayan dönemlerde) yapılan alımlara ilişkindir.

Bu durumda, (A) Ltd. Şti.'nin Nisan/2020 dönemindeki ihracat teslimlerine ilişkin mahsuben iade talebinin olumsuzluk tespit edilmeyen 120.000 TL'lik kısmının genel hükümler çerçevesinde; olumsuzluk tespit edilen kısmın mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden yapılan alımlara isabet eden 100.000 TL'lik kısmının ise 50.000 TL teminat verilmesi halinde yerine getirilmesi mümkündür. Olumsuzluk tespit edilen kısmın mücbir sebep kapsamında bulunmayan mükelleflerden (veya mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden mücbir sebep kapsamında olmayan dönemlerde) yapılan alımlara isabet eden 30.000 TL'lik kısmı genel hükümler çerçevesinde değerlendirilir.

(A) Ltd. Şti.'nin İTUS sertifikası sahibi olması halinde, olumsuzluk tespit edilen kısmın mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden yapılan alımlara isabet eden 100.000 TL'lik kısmı için 25.000 TL teminat verilmesi halinde, 100.000 TL tutarındaki mahsuben iade talebi yerine getirilir.

(A) Ltd. Şti.'nin HİS sertifikası sahibi olması halinde, olumsuzluk tespit edilen kısmın mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden yapılan alımlara isabet eden 100.000 TL'lik kısmı için 12.500 TL teminat verilmesi halinde, 100.000 TL tutarındaki mahsuben iade talebi yerine getirilir.

Sezon Finali: Nakten İadeler Ne Şekilde Gerçekleştirilecek?

Gelelim şovun en heyecanlı kısmına, nakten KDV iadeleri nasıl gerçekleştirilecek, herkesin merakla beklediği sezon finali başlıyor ve sahneyi şişman kadına bırakıyorum.

Nakden iade talepleri, KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde üretilen kontrol raporunda ve vergi dairesince yapılan kontroller sonucunda olumsuzluk bulunmadığı tespit edilen tutarlar bakımından nakden iade talebi genel esaslara göre yerine getirilecektir.

KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde üretilen kontrol raporunda, alım yapılan mükelleflerin (alt mükellefler dahil) mücbir sebep nedeniyle KDV beyannamesi vermemesi ve/veya Ba-Bs bildiriminde bulunmamasından kaynaklandığı tespit edilen olumsuzluklara isabet eden kısmın nakden iadesi;

- ✚ **HİS sertifikası sahibi** mükelleflerin iade taleplerinde, bu tutarın **%30**'u oranında,
- ✚ **İTUS sertifikası sahibi** mükelleflerin iade taleplerinde, bu tutarın **%60**'ı oranında,
- ✚ **HİS ve İTUS sertifikası sahibi olmayan** mükelleflerin iade taleplerinde, bu tutarın **%120**'si oranında

Teminat verilmesi halinde yerine getirilecektir.

KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde üretilen kontrol raporunda ve vergi dairesince yapılan kontroller sonucunda, yukarıda belirtilen sebep dışındaki, tespit edilen olumsuzluklara isabet eden nakden iade talebi genel hükümler çerçevesinde değerlendirilecektir.

Tekrar önemle belirtelim efendim, aşağıdaki örnekler tamamıyla, yayımlanan tebliğden alınmıştır, atıf yaptığımız için Bakanlığımızın bizi anlayışla karşılayacağını umuyoruz.

Örneğin; HİS ve İTUS sertifikası bulunmayan (B) A.Ş., Mayıs/2020 dönemindeki indirimli orana tabi konut teslimleri nedeniyle 26/6/2020 tarihinde verdiği KDV beyannamesinde 500.000 TL tutarında iade beyan etmiştir. (B) A.Ş., standart iade talep dilekçesi ile bu tutarın nakden iadesini talep etmiş ve iade taleplerinde aranan belgeleri elektronik ortamda göndermiştir. KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama ve vergi dairesince yapılan kontroller sonucunda iadesi talep edilen tutarın 350.000 TL'lik kısmı için olumsuzluk tespit edilmemiş, 150.000 TL'lik kısmı için olumsuzluk tespit edilmiştir.

Bu 150.000 TL'nin 100.000 TL'lik kısmı mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerin ilgili dönem KDV beyannamesini vermemiş olmasından kaynaklı olup, 50.000 TL'lik kısmı ise mücbir sebep kapsamında bulunmayan mükelleflerden (veya mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden mücbir sebep kapsamında olmayan dönemlerde) yapılan alımlara ilişkindir.

Bu durumda, (B) A.Ş.'nin Mayıs/2020 dönemindeki indirimli orana tabi konut teslimleri nedeniyle nakden iade talebinin olumsuzluk tespit edilmeyen 350.000 TL'lik kısmının genel hükümler çerçevesinde; olumsuzluk tespit edilen kısmın mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden yapılan alımlara isabet eden 100.000 TL'lik kısmının ise 120.000 TL tutarında teminat verilmesi halinde yerine getirilmesi mümkündür.

Olumsuzluk tespit edilen kısmın mücbir sebep kapsamında bulunmayan mükelleflerden (veya mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden mücbir sebep kapsamında olmayan dönemlerde) yapılan alımlara isabet eden 50.000 TL'lik kısmı genel hükümler çerçevesinde değerlendirilir.

(B) A.Ş.'nin İTUS sertifikası sahibi olması halinde, olumsuzluk tespit edilen kısmın mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden yapılan alımlara isabet eden 100.000 TL'lik kısmı için 60.000 TL teminat verilmesi halinde, 100.000 TL tutarındaki nakden iade talebi yerine getirilir.

(B) A.Ş.'nin HİS sertifikası sahibi olması halinde, olumsuzluk tespit edilen kısmın mücbir sebep kapsamında bulunan mükelleflerden yapılan alımlara isabet eden 100.000 TL'lik kısmı için 30.000 TL teminat verilmesi halinde, 100.000 TL tutarında nakden iade talebi yerine getirilir.

Mahsuben KDV İadesi Alanlar İçin Uygulamada Neler Değişecek?

Dikkat ederseniz, yukarıdaki bölümlerde yapılan tebliğle getirilen düzenlemeye ilişkin olarak herhangi bir yorum yapmadığımız gibi, örnekleri dahi değiştirmedik ki, Bakanlığın mücbir sebep süresinde uygulamaya koyacağı usul ve esaslar tam olarak anlaşılabilir.

Şimdi mücbir sebep döneminde alt mükelleflerden yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin olarak yüklenilen Katma Değer Vergisinin gerçekliğinin, mücbir sebep uygulaması nedeniyle beyanname vermeyen mükellefler nedeniyle, ortaya konulamaması sorununun çözümüne yönelik tebliğle getirilen esasların değerlendirilmesi kısmına artık geçebiliriz.

Normal şartlarda birisinden alacağınız varsa ve daha sonra aynı kişiye bir kısım borcunuz doğarsa, borcunuzun alacağınızdan mahsup edilmesini talep edersiniz, bunun için karşı taraf sizden ayrıca bir teminat istemek yoluna gitmez. Sizin de mahsup işlemlerinin bir an önce yapılması konusunda aceleniz yoksa beklersiniz, bunun için teminat vermeyi düşünmezseniz.

Bakanlık dikkat edilecek olursa, mücbir sebep nedeniyle alt mükelleflerin KDV beyannamesi vermemesi nedeniyle teyit edilemeyen katma değer vergilerinin mahsuben iade edilebilmesi için; HİS veya İTUS sertifikasına sahip olup olmamaya, söz konusu sertifikalara sahip değilseler iade talepleri için YMM raporu, vergi inceleme raporu veya teminat aranıp aranmadığına göre değişen oranlarda teminat istenmesi yoluna gitmiştir.

Diyebilirsiniz ki, mükellefler bu durumda mahsup taleplerinin yerine getirilmesi için mücbir sebep döneminin bitmesini bekleyebilir. Durup dururken mahsup taleplerinin yerine getirilmesi için niye teminat versinler. Ancak, bazı mükellefler açısından mahsup talebini bekleme imkânı varken, bazı mükellefler açısından bu durum öyle olmayabilir.

Kamuya iş yapan müteahhitlerin istihkaklarının ödenmesi sırasında yahut kamu ihalelerine girebilmek için vergi borcu bulunmaması gereği bulunmaktadır. Müteahhide ödeme yapılırken, vergi borcu olarak görünen tutarlar doğal olarak kendisine ödenmemekte ve ilgili vergi dairesine aktarılmaktadır. Diğer taraftan, vergi borcu bulunduğu sürece kamu kesimi tarafından açılan ihalelere girme imkânından yoksun kalmaktadır.

Bakanlığımızın henüz Hazineye intikal etmemiş katma değer vergisi tutarlarını, mahsuben de olsa iade edilmesini sağlaması, elbette göz ardı edilmemesi gereken ciddi bir imkândır. Ancak, yukarıda ifade ettiğimiz mükelleflerin ister istemez, mahsuben iadenin yapılabilmesi için teminat bulması gerekecektir.

Nakten KDV İadesi Alanlar İçin Uygulamada Neler Değişecek?

Bilindiği üzere, katma değer vergisi iade miktarının Tebliğin (IV/A-3) bölümünde belirlenen sınırı aşan kısmının mükellefe iadesi, KDV İadesi YMM Tasdik Raporu veya Vergi İnceleme Raporu ile yapılabilir.

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun mal ve hizmet ihracını düzenleyen 11/1-a ve 11/1-c maddeleri uyarınca yapılan ihracatlarda, yeminli mali müşavir ile süresinde yapılmış tam tasdik sözleşmesi bulunmuyorsa, yapılacak iadede 2020 yılı için 852.000.- TL tutarında bir sınır bulunmaktadır. Yeminli mali müşavirle süresinde imzalanmış bir tam tasdik sözleşmesi olması durumunda, iade edilebilecek katma değer vergisinin tutarında herhangi bir sınır yoktur.

Ağustos ayının başlayacağı güne kadar yapılacak iade taleplerine istinaden KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde üretilecek "KDV İadesi Kontrol Raporu"nda yer alan sonuçlar bakımından, bu tebliğde belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda işlem tesis edileceği belirtilmiştir. Ancak, tebliğde ilgili kısma konulan parantez içi bir hükümle, bu şekilde yapılan düzenlemenin, Artırımlı Teminat Uygulaması ve Ön Kontrol Raporuna dayalı iadeler için uygulanmayacağı ifade edilmiştir.

Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinin IV/C-2 Bölümünde yer verildiği üzere, HİS sertifikası sahibi mükelleflerin iade talepleri tutarına bakılmaksızın, Teminat, Vergi İnceleme Raporu veya KDV İadesi YMM Tasdik Raporu aranılmadan yerine getirilmektedir.

Bu mükelleflerin nakden iade taleplerinde, ibraz edilen belgelere ilişkin olarak KDVİRA sistemi tarafından yapılan sorgulama neticesinde olumsuzluk tespit edilmeyen tutarlar raporun tamamlanma sürecini izleyen beş iş günü içinde iade edilmektedir. Olumsuzluk tespit edilen alımlara ilişkin KDV tutarlarının iadesi ise olumsuzlukların giderilmesi veya aranan şartların sağlanması kaydıyla yerine getirilmektedir.

Ancak, 32 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğde yapılan düzenleme uyarınca, mücbir sebep nedeniyle KDV beyannamesi vermemesi ve/veya Ba-Bs bildiriminde bulunmamasından kaynaklandığı tespit edilen olumsuzluklara isabet eden kısmın nakden iadesinde, olumsuzluklara ilişkin tutarın %30'u kadar teminat alınmak kaydıyla söz konusu iadeler yerine getirilecektir.

Diğer taraftan, Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinin IV/B-2 Bölümünde yer verildiği üzere, İTUS sertifikasına sahip mükelleflerin iade talepleri ilgili bölümlerinde yer alan açıklamalara göre yerine getirilmektedir. İadenin teminat karşılığında talep edilmesi halinde, iade miktarının Tebliğin (IV/A-3) bölümünde belirlenen sınırı aşan kısmının (% 8)'i (dış ticaret sermaye şirketleri ve sektörel dış ticaret şirketleri için %4'ü) için teminat verilmektedir.

Fakat, 32 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğde yapılan düzenleme uyarınca, mücbir sebep nedeniyle KDV beyannamesi vermemesi ve/veya Ba-Bs bildiriminde bulunmamasından kaynaklandığı tespit edilen olumsuzluklara isabet eden kısmın nakden iadesinde, olumsuzluklara ilişkin tutarın %60'ı kadar teminat alınmak kaydıyla söz konusu iadeler yerine getirilecektir.

Son olarak, HİS ve İTUS sertifikası sahibi olmayan mükelleflerin nakten iade taleplerinde; mücbir sebep nedeniyle KDV beyannamesi verilmemesi ve/veya Ba-Bs bildiriminde bulunulmamasından kaynaklandığı tespit edilen olumsuzluklara isabet eden kısmın nakden iadesinde, olumsuzluklara ilişkin tutarın %120'si oranında teminat alınmak kaydıyla, söz konusu iadeler yerine getirilecektir.

%80 Oranında Karşıt İnceleme Yapılması Zorunluluğu Ne Olacak?

01.01.2020 tarihinden itibaren düzenlenen fatura ve benzeri belgelerde, KDV hariç tutarı 44.000 TL'nı aşmayan belgeler için karşıt inceleme yapılması zorunlu değildir. Belge bazında alımların bu tutarı aşması halinde ise karşıt inceleme yapılması zorunludur.

Ayrıca, bir mükelleften bir aylık dönemde alınan mal ve hizmet alımlarının, belge bazında her birinin tutarının 44.000 TL'nın altında kalmakla birlikte, yapılan alım toplamının 130.000 TL'nı aşması durumunda, anılan mükellef nezdinde karşıt inceleme yapılması gerekiyor.

KDV iadesi tasdik işlemlerinde indirilecek KDV'nin %80 veya daha fazlasına tekabül eden mal ve hizmet alımları ile ilgili karşıt incelemelerin yapılması zorunludur. Ancak, indirilecek KDV'nin üçte biri veya daha fazlasının karşıt inceleme zorunluluğu kapsamı dışında bırakılan mal veya hizmet alımlarından kaynakladığı hallerde, karşıt inceleme zorunluluğu kapsamı dışında bırakılan mal ve hizmet alımları ile ilgili indirilecek KDV'nin yarısına tekabül eden mal ve hizmet alımları ile ilgili karşıt inceleme yapılması yeterli olacaktır.

Genel ve katma bütçeli idarelerden, belediyelerden ve il özel idarelerinden veya en az % 51 ya da daha fazla hissesi bu kurumlara ait olan kuruluşlardan yapılan mal ve hizmet alımları için yukarıdaki sınırlarla bağlı kalınmaksızın karşıt inceleme yapılması zorunlu değildir.

Ayrıca özelleştirilen kamu kuruluşlarından yapılan elektrik, telefon ve doğal gaz alımlarına ilişkin belgeler ile ilgili karşıt inceleme yapılması da zorunlu değildir. Yapılan karşıt incelemeler ile ilgili %80 oranının hesaplanmasında karşıt inceleme zorunluluğu kapsamı dışında bırakılan kurum ve kuruluşlardan yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin KDV de dikkate alınmaktadır.

32 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğde yapılan düzenleme uyarınca, mücbir sebep nedeniyle KDV beyannamesi vermemesi ve/veya Ba-Bs bildiriminde bulunmamasından kaynaklandığı tespit edilen olumsuzluklara isabet eden kısmın nakden iadesinde, olumsuzluklara ilişkin tutarlara ilişkin teminat alınmak kaydıyla söz konusu iadeler yerine getirilecektir.

Ancak, bu iadelerin yapılmasını temin eden KDV İadesi YMM Tam Tasdik Raporlarında, tebliğde yer alan şartlara uygun olarak yapılamayan karşıt incelemelere ilişkin olarak ne şekilde işlem gerçekleştirileceği belirtilmemiştir.

Mücbir sebep nedeniyle, bu tutarlar teminat karşılığı iade edileceğinden, bu mükellefler nezdinde karşıt inceleme yapılması gerekmeyeceği düşünülse dahi, bu incelemelerin KDV iadesi tasdik işlemlerinde indirilecek KDV'nin %80 veya daha fazlasına tekabül eden mal ve hizmet alımları ile ilgili karşıt incelemelerin yapılması zorunluluğu açısından ne şekilde değerlendirileceği hususunun açıklığa kavuşturulmasında yarar bulunmaktadır.

Mücbir Sebep Bitip, Ertelenen KDV Beyanları Verildiğinde Hangi İşlemler Yapılacak?

Mücbir Sebep kapsamındaki mükelleflerin Mart, Nisan ve Mayıs 2020 dönemlerine ilişkin Katma Değer Vergisi Beyannamelerinin verilme süresi 27 Temmuz 2020 Pazartesi günü sonuna kadar uzatılmıştır.

Aynı dönemlere ilişkin verilmesi gereken “Form Ba-Bs” bildirimlerinin verilme ve bu dönemlerde oluşturulması ve imzalanması gereken e-defterlerin oluşturulma ve imzalanma ile aynı sürede Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi İşlem Sistemine yüklenmesi gereken “Elektronik Defter Beratları”nın yüklenme süreleri de 27 Temmuz 2020 günü sonuna kadar uzatılmıştır.

Yukarıda belirtilen KDV beyannamelerinin (uzayan) verilme tarihinin dolmasını müteakip, bu bölümde yer alan düzenlemelerden yararlanılan iade taleplerine ilişkin olarak KDVİRA sistemi tarafından yeniden sorgulama yapılarak kontrol raporu üretilecektir. Mükelleflerin mücbir sebep kapsamındaki dönemlere ilişkin nakden ve mahsuben iade talepleri bu raporlar dikkate alınarak vergi dairelerince genel hükümler çerçevesinde sonuçlandırılacaktır.

Sonsöz

Sergilenen oyundan memnun kaldınız mı? Beklentileriniz karşılandı mı? Bilemiyorum. Ama ben kendi adıma, heyecan dolu bu oyunun artık sona ermesinden ve sezon finalinin yapılmış olmasından son derece memnunum. Hiç değilse artık önümüzü görme ve buna göre hareket edilmesi imkânı doğmuştur.

Bir husus daha var önemle altını çizmek istiyorum. İnsanların emeklerine saygı duymak gerekir. Bir meslektaşın yazısına atıf yapmak, onun ismine yer vermek kimseyi küçültmez. Ama atıf yapılmadan bir başka meslektaşının emeğini çalmak, sadece o kimsenin saygınlığını azaltmakla kalmaz, çalıştığı kurumun imajının ve marka değerinin de zarar görmesine neden olur.

Konuya ilişkin soru ve sorunlarınızla ilgili olarak dönüş yapabilirsiniz efendim, bekliyor olacağım, saygılarımla.